No. 68. | 1846.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 3,00; voor de buitensteden ƒ 3,50; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 3 DECEMBER.

Advertentien van acht regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,75 geplaatst; meer dan acht regels tegen 20 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 2 December.

Reeds herhaaldelijk is de wensch geuit, dat de regering pogingen mogt aanwenden, om de landverhuizing dienstig te maken aan onze overzeesche bezittingen. Wij beamen dien wensch, maar wij vreezen, dat hij onder de *pia vota* zal moeten worden gerangschikt. Want om de koloniën te openen voor elk werkzaam huisgezin, dat zich naar den Oost zoude willen verplaatsen, om daar met eigen zweet den gekregen of tegen matigen prijs aangekochten grond vruchtbaar te maken, zou er niets minder noodig zijn, dan de omverwerping van het gansche Oostersche systeem, om het door een nieuw, juist tegenovergesteld te vervangen. Daaraan hebben zeker niet gedacht de schrijvers, welke de landverhuizers aanzetteden zich liever naar onze koloniën, dan naar Amerika in te schepen, en niet aarzelden hoog op te geven van de zorg, welke hun daar van den heer Rochussen zoude ten deel vallen, als of de zorg van den heer Rochussen en zijne liefderijke voorkomenheid in staat zouden zijn, de hinderpalen weg te ruimen, welke het systeem, in den Oost gevolgd, van alle kanten opwerpt. Het zoude haast eene persiflage zoo wel op den Gouverneur-Generaal als op de landverhuizers gelijken, indien de gemoedelijke toon geen hoogen ernst aanduidde.

Inderdaad, het is verbazend doelmatig, lieden, die Nederland verlaten, omdat zij er geen vrijheid van godsdienst vinden, aan te raden zich in onze koloniën te vestigen; waar de Christelijke godsdienst slechts getolereerd wordt; of hen, die op een anderen grond de welvaart willen zoeken, die het vaderland hun niet geven kan, daar heen te verwijzen, waar zelfs de veiligheid van personen en eigendommen niet is gewaarborgd.

Het is onmogelijk, dat onze overbevolking zich naar onze overzeesche bezittingen verplaatse, zoo lang deze haar niet het bezit dier regten zal verzekeren, zonder welke geen maatschappelijk bestaan mogelijk is.

Maar ook van den anderen kant de regering kan ook dergelijke kolonisatie, als waarvan hier sprake is, niet toelaten, zonder het stelsel af te breken, hetwelk van oudsher aangenomen, nu zoo is ingeworteld, dat het niet, zonder de grootste omzigtigheid in acht te nemen, kan worden gewijzigd. Wij staan altijd slechts met een handvol Europeanen tegenover millioenen inlanders, die ons moeten beschouwen als gelegerd op hun erf, dat wij wederregtelijk hebben ingenomen, en dat zij regt hebben en verpligt zijn op ons te herwinnen. Maak daar eene der schakels los van de keten, die de verschillende gedeelten van het gebouw aan elkander verbindt; en onmiddellijk zal men gevaar loopen van het gansche huis bouwvallig te maken. Men kan daaruit afleiden, met hoe veel gevaar de uitvoering van een plan zoude gepaard gaan, waarbij het gansche huis afgebroken zoude worden, om er een nieuw in de plaats te brengen.

Men ziet, wij ontveinzen niet de daaraan onafscheidelijk verbondene moeijelijkheden. Dan, die bezwaren, hoe groot zij ook zijn mogen, zijn niet zoo groot, of zij kunnen door wijs beleid worden overwonnen. Wij wenschen, dat mannen van invloed en kennis hunne aandacht daarop vestigen; omdat het ons voorkomt noodzakelijk te zijn, dat de regering, wil zij onze bezittingen voor het vaderland behouden, tot eene kolonisatie door landverhuizing zal moeten overgaan.

Zijn wij in staat, om het bezit onzer koloniën tegen Engeland te verdedigen? Immers neen. Wij hangen dus af van het *bon plaisir* van onzen nabuur.

Het is bekend, dat deze begeerige blikken op Java werpt; en de inlijving van Krakau ontneemt aan de mogendheden het regt, om Engeland te verhinderen, ons het vruchtbaar eiland te ontrooven, gelijk zij Krakau aan de Polen hebben ontweldigd.

Het is dan noodzakelijk, dat wij ons sterk maken op Java. Maar hoe? Door de beschaving der Javanen? Het middel zoude nuttig zijn; maar te veel tijd vorderen.

En daarenboven zijn de Europeanen te gering in getal, om de nationaliteit der inlanders te verdringen, en te doen insmelten bij die van Nederland.

Er is geen ander middel, dat zoo veel voordeelen, en zoo weinig kosten aanbiedt, dan eene kolonisatie op groote schaal aangelegd. Verplaatst onze overbevolking naar Java, en Java zal spoedig in staat zijn, om zich zelven tegen Engeland te verdedigen.

Ziedaar eenige vlugtige denkbeelden, welke wij de aandacht onzer staatsmannen waardig oordeelen. Wij zijn voornemens, daarop terug te komen, omdat wij vreezen, dat het gewigt daarvan niet genoeg zal worden geschat.

Immers bij de moeijelijkheden, welke de regering in het binnenlandsch bestuur ontmoet, en de pijnlijke zorgen, die zij aanwendt, om haar leven van den eenen dag tot den anderen te rekken, zonder ooit een blik te slaan op de toekomst, is het te vreezen, dat zij in den Oost, gelijk te huis, zal leven bij den dag, en des te geruster, omdat het gevaar niet onmiddellijk voor de deur staat.

Maar het gevaar is daarom niet minder groot. En als men nog maatregelen zal moeten gaan beramen, op het oogenblik dat het ons zal bedreigen, dan is het immers buiten kijf, dat zij te laat zullen komen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

AMSTERDAM, 2 December.

Aan den brief van een onzer vrienden, gedagteekend Batavia, 1 October 1846, ontleenen wij het volgende: »De priesters, wier radicaal door de koninklijke beslissing is ingetrokken, zijn door den Gouverneur afgezet. Die maatregel wordt door eenige drijvers als een gruwel aangezien. «Al weder zoo'n domme streek van het Hollandsche gouvernement," dus schreeuwen zij. Maar zij vindt bij alle opregte Katholijken goedkeuring. Geloof mij, zoo lang het gouvernement de geestelijkheid geene vrijheid geeft in hare werkkring, zal alles vergeefsche moeite zijn, kan het onmogelijk vlot gaan. Zoo lang het gouvernement geene tractaten vernietigt, als die, welke met den Koning van Soloo gemaakt zijn, ten einde met alle beschikbare middelen de uitbreiding van het Christendom tegen te gaan; beloof ik mij in het godsdienstige weinig goeds. Belemmering van de godsdienst komt met de politiek van het gouvernement overeen. Voor het oog moeten er geestelijken zijn; betoonen zij zich echter al te ijverig, dan werkt het gouvernement hen tegen. Want godsdienst brengt verbetering van zeden aan; verbetering van zeden bij de Europeanen zal ook verbetering bij de inlanders ten gevolge hebben, en dan zouden dezen meer beschaafd kunnen worden, hunne eigene krachten leeren waarderen, en zich eenmaal van het knellende juk der vreemde overheersching bevrijden. Ware godsdienstzin bestaat hier bijna bij geene gezindheid. Men gaat naar de kerk om te zien en gezien te worden; dat is het eenige en geheele doel."

Laastleden Maandag heeft de Zeer-Eerw. Hooggeleerde Heer Borret in de Theresia-kerk van 's Gravenhage de eerste conferentie van den advent van dit jaar gehouden. Zij liep over de vrijheid en de onsterfelijkheid der ziel. De welsprekende redenaar heeft beide deze verhevene hoedanigheden der ziel overtuigend bewezen met de hem eigene gemakkelijkheid en duidelijkheid van voorstelling, in eenen sierlijken maar tevens hoog ernstigen vorm, geschikt om zich den weg tot het hart te banen. Een talrijk en aanzienlijk gehoor, gevormd uit leden van allerlei gezindheid, volgde met onvermoeide aandacht en klimmende belangstelling de bewijsvoering des redenaars, die, schoon zij ruim een uur had geduurd, voor een ieder blijkbaar al te spoedig was ten einde geloopen.

Blijkens den dezer dagen in het licht verschenen *Volks-Almanak voor Roomsch-Katholijken* voor het jaar 1846, verkrijgbaar gesteld te Utrecht, bij J. R. van Rossum, te 's Hertogenbosch bij D. A. A. de Rooij, en te Amsterdam bij van Langenhuijsen, de Haas en van Spanje, is het kerkelijk bestuur in Nederland in vier districten verdeeld; 1°. de Hollandsche Zending, 2°. het Apostolisch Vicariaat-Generaal van 's Hertogenbosch, 3°. het Apostolisch Vicariaat van Breda, 4°. het Apostolisch Vicariaat van Limburg. Deze vier distrikten bevatten ongeveer 410 statiën, 286 parochiën, 12 pastorijen, 172 succursale en bijkerken; 682 pastoors, 152 disservitors, 482 kapellaans en 127 vicarissen; 761 kerken, 4 seminariën, 12 kloosters, 1 beggijnhof en 3 instituten van opvoeding voor jonge dochters. Wijders wordt het gezamenlijk bedrag der Katholijken van Nederland in de vier kerkdistricten geraamd op 1 millioen 75,800 zielen.

In de zitting van de katholijke academie te Rome van den 14 Mei ll. heeft Z. Em. de kardinaal Altieri eene uitvoerige en hoogst belangrijke redevoering gehouden over den toestand van het katholicisme in Duitschland, welke redevoering onlangs in de Italiaansche taal het licht heeft gezien. Wij stellen ons voor, enkele der gewigtigste daarin voorkomende plaatsen in ons volgend N°. onder de rubriek Mengelwerk aan onze lezers mede te deelen.

Het in ons vorig nummer, onder dagteekening van Weenen, 22 Nov. medegedeeld artikel van de *Oëstenr. Beobachter*, heeft aanleiding gegeven tot eene hevige wederlegging voornamelijk van de zijde van de Fransche pers. Oppervlakkig zou het schijnen, dat door dit artikel alle protestatiën tegen de willekeurige inlijving van Krakau ontzenuwd werden, en dat de drie mogendheden het volste regt hadden, om alzoo te handelen. Immers, volgens het officiëel blad van Oostenrijk, was het voortdurend bestaan van Krakau slechts *voorwaardelijk*; de onafhankelijkheid dier republiek zou eindigen, zoodra Krakau deszelfs neutraliteit mogt schenden. Op die onzijdigheid nu was inbreuk gemaakt; derhalve . . . . Doch men bedriege zich niet. De overeenkomst van 5 Mei 1815, waarop de *Beobachter* zich beroept, werd, wel is waar, slechts tusschen drie der mogendheden gesloten, die medegewerkt hadden, om de onafhankelijkheid van Krakau te vestigen, maar het algemeene tractaat van 9 Junij 1815 gaf daaraan eene Europesche bekrachtiging, en niemand had er tot op heden aan gedacht, het bestaan of de deugdelijkheid der overeenkomsten te betwijfelen of te bestrijden.

Intusschen zegt het *Journal des Débats*, dat lord Palmerston dezer dagen eene protestatie aan lord Ponsonby, den Engelschen gezant bij het hof van Weenen, heeft afgezonden. In dit stuk, zegt het *Journal*, spreekt lord Palmerston over de inlijving van Krakau slechts als bij veronderstelling, alsof de vernietiging dier republiek nog geen *fait accompli* ware. Deze toon moet natuur-

lijk den indruk der protestatie aanmerkelijk verzwakken. In die overigens niet onbelangrijke protestatie wordt met regt beweerd, dat de drie Noordsche mogendheden geen bevoegdheid hadden, om een tractaat te wijzigen, laat staan te vernietigen, hetwelk door acht mogendheden plegtig is gesloten en vastgesteld. En wat de noodzakelijkheid betreft, door de drie mogendheden ingeroepen om eene kleine republick van 130,000 zielen van derzelfs onafhankelijkheid te berooven, ook deze wordt als onaannemelijk verworpen, vermits Krakau zoo dwaas niet zijn zou om aan drie mogendheden als Pruissen, Oostenrijk en Rusland de voldoening te weigeren, van de zamenzweringen te onderdrukken; en dat het aan de mogendheden, ingeval die voldoening haar geweigerd werd, geen moeite had behoeven te kosten, zich zelven die voldoening, binnen de grenzen der tractaten, te verschaffen.

Een afschrift van dit protest van het Engelsch kabinet is aan lord Normanby verzonden, om aan den heer Guizot te worden medegedeeld.

De Oostenrijksche ministeriëele bladen laten natuurlijk niet na, breed uit te weiden over de tevredenheid van de inwoners van Krakau met de nieuwe orde van zaken. Ook beloven zij hun belangrijke handelsvoordeelen, als zou Krakau, nu van den knellenden douanen-band bevrijd, de stapelplaats worden van den handel op Pruissen, Nederland, den Donau en de Levant. Doch al moge deze materiëele welvaart in vervolg van tijd hun deel worden, diep grieft hun het gemis hunner onafhankelijkheid, en het bewustzijn van hun vernietigd volksbestaan zal elk genot vergallen.

De *Preuss. Allg. Ztg.* zegt, in tegenstelling van het verhaal, hetwelk door het blad van Krakau is medegedeeld, dat op den avond van den 16, de illuminatie slechts gedeeltelijk heeft plaats gehad; dat de stad, met uitzondering van eenige straten, in eene dikke duisternis was gehuld, en dat er overal eene doodsche stilte heerschte. »Ieders hart is met rouw vervuld, zoo luidt een schrijven van Krakau van den 19 dezer, doch wij onderwerpen ons geduldig aan ons onvermijdelijk lot. Intusschen vraagt men elkander af, hoe het volk de recrutering der militie zal opnemen; want sedert een en dertig jaren weten onze landlieden niet meer wat de militaire dienst is. De republiek heeft, gedurende al den tijd van haar bestaan, nooit dan vrijwilligers gebezigd."

De *Köln. Ztg.* bevat een schrijven van de oevers van de Elbe, waarin met duidelijke bewoordingen wordt te kennen gegeven, dat Rusland den eersten stap gedaan heeft om Pruisen en Oostenrijk tot de inlijving van Krakau over te halen, en dat de laatstgenoemde mogendheden, niet dan op de herhaalde betuiging van Rusland, dat die inlijving eene noodzakelijkheid geworden was, daartoe medegewerkt hebben.

'sGRAVENHAGE, 1 Dec. Men maakt thans een aanvang met de toebereidselen tot viering van den verjaardag van den Koning, tegen aanstaanden Zondag. Men verneemt, dat bij die gelegenheid eene fraaije gasverlichting zal worden ontstoken nabij het paleis in het Voorhout. Er zullen twee orchesten in Gothischen stijl worden opgerigt; een op de Plaats en een voor het hôtel van Z. K. H. Prins Hendrik, alwaar gedurende den avond verschillende muzijkstukken zullen worden uitgevoerd.

— H. M. de Koningin is ll. Maandag met Z. K. H. Prins Alexander behouden in de residentie aangekomen.

— H. K. H. de Prinses van Hessen zal morgen middag deze residentie verlaten en de terugreis naar Duitschland aannemen.

— Sedert de laatste opgave zijn te Scheveningen 19 haringschuiten aangekomen, die gezamenlijk 1,043,000 stuks hebben aangebragt. De prijzen zijn eenigzins gerezen. Sommige reeders hebben aanzienlijke sommen gerealiseerd, en over het algemeen is de visscherij, die zich aanvankelijk ongunstig liet aanzien, gezegend geweest. De reeder, wiens pink de hoogste ladingen heeft aangebragt en drie reizen gedaan heeft, is de heer D. Hoogenraad. Er zijn nog 27 schuiten van de vloot, die uit 53 vaartuigen bestaan heeft, afwezig.

BATAVIA, 30 September. Bij besluit van den 9 dezer is door den gouverneur-generaal van Nederl. Indië de stad Makassar (zuid-westpunt van Celebes) tot eene vrijhaven verklaard. De *Singapore Free Press* dit besluit mededeelende, zegt, dat deze maatregel moet worden beschouwd als eene eerste stap tot eene wezenlijke verandering in het bestuur der Ned.-Ind. bezittingen. Het blad beschouwt dien maatregel als een der belangrijkste, welke de Ned.-Ind. regering, sedert verscheiden jaren heeft genomen. Op zich zelf reeds beschouwd, acht genoemd blad de opening eener vrijhaven te Makasser als hoogst gewigtig, en is van meening, dat die belangrijkheid nog vermeerderd wordt, met opzigt tot den invloed dien zij op de omliggende staten, op den handel en ook op Singapore zal oefenen.

Het blad is tevens van meening, dat het Ned.-Ind. Gouvernement, de neiging ziende van andere natiën, om etablissementen in den Archipel, maar vooral op Celebes te vestigen, zich daardoor in staat wil stellen, om te kunnen zeggen, dat, hoewel het aanspraak maakt op eenige regten op die streken en zich derhalve zal verzetten tegen het oprigten van etablissementen aldaar door andere Europesche staten, het echter geneigd is, om derzelver handel aan allen open te stellen, en dus de noodzakelijkheid voor andere natiën zal voorkomen, om er etablissementen te vormen, vermits men in de Nederl. alles kan vinden, wat verlangd wordt — een vrij en onbelemmerd handels-verkeer. Deze inzigten met het voorbeeld van de schadelijke gevolgen zijner vorige handelwijze, zal waarschijnlijk tot dezen maatregel aanleiding hebben gegeven. Ook schijnt daarmede in verband te zijn het inzien der noodzakelijkheid van het houden eener contrôle over de omliggende staten, in Celebes en de nabijzijnde eilanden, ten einde alle nadeelige gevolgen te voorkomen, die voor zijne belangen of die der inboorlingen zouden kunnen ontstaan uit de vestiging van vreemdelingen in die oorden.

Het blad is van meening, dat de Nederlandsche handel geen groot of onmiddellijk voordeel bij dien maatregel hebben, en Singapore er nadeel bij lijden zal.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 November. Het schijnt, dat de heer Guizot de protestatie van Frankrijk tegen de inlijving van Krakau nog niet verzonden had op het oogenblik, dat hij vernam, dat die van lord Palmerston was afgestuurd, en eerst eergisteren is zij naar Weenen verzonden. Het schijnt zeker, dat de protestatie van ons kabinet eene aanklagte bevat wegens de tractaten van 1815, voor zoo veel de clausulen betreft, die Frankrijk aangaan.

— Z. K. H. de Infant Don Enrico is, naar men zegt, gisteren naar Madrid vertrokken.

— De *National* en de *Reforme* bevatten den woordelijken inhoud van een manifest der Fransche democratie, aangaande de inlijving van Krakau. Dit stuk, hetwelk, naar men wil, in alle Europesche talen is overgezet, is als eene luide wapenkreet te beschouwen aan de democratie van Europa; de hevige toon, die in hetzelve heerscht, verdient echter alle afkeuring.

— Gisteren, zijnde de 16de verjaardag van den opstand van Warchau, hebben de Poolsche uitgewekenen de kerk St. Roch en die van St. Germain-des-Prés bezocht, alwaar zij nabij het altaar van den H. Stanislaus en bij het beeld van hunnen laatsten Koning, hunne gebeden hebben gestort. Des avonds was er receptie aan het hôtel Lambert bij prins Czartoryski.

— In de jaarlijksche zitting van het genootschap van Poolsche letterkunde, mede op gisteren gehouden, heeft Prins Czartoryski, die het voorzitterschap bekleedde, ten aanhoore eener talrijke vergadering, eene allerbelangrijkste redevoering gehouden over den toestand der Polen.

De Prins treedt in eene uitvoerige beschouwing van den Poolsche opstand. Het berouwt hem niet, dat hij daaraan heeft deel genomen, daar hij door een eerlijk nationaal gevoel gedreven werd, doch hij betreurt het, dat sommige zijner landgenooten, van meening zijn geweest, dat goddelooze leerstellingen en verbreking van maatschappelijke banden de zaak der vrijheid bevorderlijk konden zijn. Deze Polen zijn zijne vijanden.

Zeer beduidend zijn de volgende zinsneden:

»In naam van eene welligt niet ver verwijderde toekomst, zeide de redenaar, zal ik mij alleen bepalen met te zeggen, dat: *zich veredelen en hopen* aan een volk past, dat tot het ongeluk is vervallen, dat het alleen onder die voorwaarden is, dat het werk zijner wedergeboorte en welvaart kan verwezenlijkt worden.

»Hetgeen God in zijne wijsheid besloten heeft, zal geschieden. Laat ons onze hoofden buigen; niet met eene kleingeestige of ongeloovige vrees, maar met dien diepen ootmoed des harten, met die betrouwende onderwerping aan de eeuwige raadsbesluiten, welke de zielen opvoert tot hunne hoogste kracht."

— Het gouvernement beijvert zich thans om de middelen van gemeenschap tusschen Frankrijk en Spanje te vermenigvuldigen, hetzij over land door het oprigten van diligence diensten, hetzij over zee door middel van stoombootdiensten, welke van Nantes en Bordeaux zullen afvaren. De minister van openbare werken heeft een buitengewoon krediet van 20,000 fr. aangevraagd ter bespoediging van de werkzaamheden aan den weg naar Spanje voor de vallei van de Arriège.

— Men zal eerdaags op het kerkhof van Mont-Parnasse eene proef nemen tot het zoeken van een middel ter voorkoming van het te spoedig begraven. Er zal eene zaal worden gebouwd, alwaar de lijken gedurende 26 uren zullen ten toon gesteld worden, alvorens men tot de eigenlijke begrafenis mag overgaan. De lijken zullen gedurende dien tijd door eene geneeskundige commissie naauwkeurig worden gadegeslagen.

MADRID, 25 November. *El Catolico* bevat een decreet van Koningin Isabella, waarbij de straf van verbanning wordt opgeheven, waartoe Mgr. den bisschop van Orihuela den 3 Junij 1837 was verwezen.

— Bij een onlangs uitgevaardigd besluit van het gouvernement worden de statuten goedgekeurd van het genootschap van onderling hulpbetoon der te Madrid wonende geestelijkheid onder de bescherming van den H. Apostel Petrus.

— De *Phare de Bayonne* spreekt van gewapende benden, die zich in Catalonië zouden vertoond hebben, doch het schijnt onzeker te zijn of deze geruchten geloof verdienen.

Ook spreekt men als een los gerucht van eene ontmoeting, die den 21 tusschen de troepen van het gouvernement en eene Carlistische bende zou hebben plaats gehad.

ENGELAND.

LONDEN, 30 Nov. Er is nog niets uitgelekt aangaande het resultaat der vertogen, door den kapitein Chararete aan de Lords der thesaurie ingediend, om teruggave te verkrijgen van de drie schepen, die door de lands-ambtenaren in beslag genomen zijn en waarvan hij, blijkens deugdelijke papieren, de eigenaar is.

De *Times* verzekert, dat schepen, met krijgsbehoeften en wapens voor de expeditie van den generaal Flores geladen, dezer dagen Southampton en Liverpool verlaten hebben. Hij voegt er bij, dat een vaartuig, dat meer dan 3000 pond buskruid aan boord had, in dezelfde bestemming uit de haven van Erish was vertrokken. Dit vaartuig was onder Fransche vlag.

— Men leest in de *Morning-Post*; »Z. M. de graaf van Montemolin heeft onderscheidene aanzienlijke personen, zoowel Engelsche als vreemdelingen ontvangen, en onder anderen den graaf van Chateville, den kapitein Ryder Burton van de koninklijke marine, den heer Borthwick, lid van het parlement, enz. Z. M. was vergezeld van den heer Borthwick, den markies van Villa-Franca, den generaal Montenegro en den kolonel Merry."

In hetzelfde dagblad leest men het volgende: »Men schrijft ons van Windsor den 27 des avonds, dat het gerucht op het kasteel is verspreid geweest, dat de koningin en prins Albert eerder op Windsor zullen terugkeeren, dan zij daartoe eerst het voornemen hadden te kennen gegeven. Men voegt er bij, dat het ontvangen van belangrijke tijdingen uit Portugal de oorzaak van die verandering is. Ik heb de bron van dat gerucht niet kunnen opsporen, maar het wordt door andere feiten versterkt."

— Lord John Russell heeft de functie van rector der universiteit van Glasgow aangenomen, in weerwil van de zonderlinge omstandigheden, welke bij zijne verkiezing hebben plaats gehad.

— De *Sun* zegt, dat de generaal Flores dezer dagen te Londen is aangekomen.

— Men leest in de *Litterary Gazette* het volgende: »Wij kunnen bevestigen, dat de tijding van de ziekte van Thomas Moore, welke door alle bladen is medegedeeld, van allen grond ontbloot is. De beroemde dichter geniet integendeel eene voortreffelijke gezondheid. Wij gelooven de verzekering te kunnen geven dat hij onlangs de laatste hand heeft gelegd aan zijne geschiedenis van Ierland. Hij verpoost op dit oogenblik van zijn letterkundigen arbeid op het kasteel Bowood, bij zijn edelen vriend, den markies van Landsdowne.

DUBLIN, 27 Nov. Den 25 hebben de jaarlijksche verkiezingen van gemeenteraden van 15 wijken dezer stad plaats gehad. In weerwil van de oppositie van den heer O'Connell en zijne vrienden zijn onderscheidene kandidaten, tot de partij van het Jonge Ierland behoorende, gekozen.

De Engelsche dagbladen bevatten eenige nieuwstijdingen van China; zij hebben echter geen bijzonder belang. Ofschoon er te Canton geen nieuwe ongeregeldheden hebben plaats gehad, heerschte er echter, ten gevolge der jongste gebeurtenissen, steeds eene groote gisting onder het volk. Er waren brandplakkaten op de muren der Europesche factorijen aangeplakt en de Engelsche consul, de heer Mac-Gregor had het voorzigtig geoordeeld, een oorlogsvaartuig voor deze factorijen te doen stationeren.

Brieven van Singapore melden, dat een kolonel van de artillerie naar Liboan, op de kust van Borneo, gezonden is, om het opzigt te houden over de in aanbouw zijnde vestingwerken van dat eiland.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 25 Nov. Alle opstandelingen van Gallicië die door de Oostenrijksche autoriteiten in staat van beschuldiging zijn gesteld, zijn veroordeeld om gehangen te worden. Maar men zeide te Krakau, dat ons gouvernement hun eene vermindering van straf zou toestaan, ter gelegenheid van de inlijving van die stad in Gallicië. Waarschijnlijk zullen zij tot levenslange gevangenis op Spielberg verwezen worden, en zullen eenigen hunne hunne straf verminderd zien in die van verbanning.

SLEESWIJK, 24 November. De zitting der Stenden
heden is van een onberekenbaar gewigt voor de toe-
komst der twee hertogdommen. De Stenden hebben de
de levens-kwestiën, in deze zitting behandeld, opgelost
een zin, die ieder vriend van vaderland en vrijheid
met blijdschap moet vervullen. Het voorstel om eene
nieuwe en afzonderlijke grondwet aan de hertogdommen
te geven, welk voorstel door den hertog van Augusten-
burg werd gedaan, is met 36 tegen 2 stemmen aange-
nomen; de voordragt betreffende de inlijving van Sleeswijk
bij het Duitsch verbond is insgelijks met 34 tegen 3
stemmen aangenomen.

LAUSANNE, 24 Nov. Bij het naderen van het oogen-
blik, dat het directoriaal bestuur van de handen van
Zurich in die van Bern zal overgaan, stelt de achter-
hoede van het Bernsch radicalisme zich in beweging,
en eischt op gebiedenden toon eene nieuwe herziening
der grondwet. De volksvereeniging, die op de aanstaande
verwisseling van de Vorort gerekend had, om de bonds-
acte te doen vervallen verklaren, en aan het katholijk
verbond den oorlog aan te kondigen, legt zijnen toorn
aan den dag wegens zekere protestatiën van vreedzamen
aard, waaruit men zou kunnen opmaken, dat de Vorort
van Bern met even gematigde gevoelens zou bezield
zijn als die van Zurich. De beteugeling der schrikwek-
kende opstanden van de maand October, zou het bewijs
schijnen te leveren, dat het nieuwe bestuur in vollen
ernst alle herinnering wilde vernietigen aan de droevige
gebeurtenissen, waaraan het deszelfs bestaan te danken
heeft, en dat het de kracht even als den wil bezit om
de regeringloosheid te onderdrukken. Bij deze laatste
omstandigheid heeft het hem ten minste niet ontbroken
aan de hulp der troepen en aan de medewerking der
goede burgers van allerlei meeningen.

— Men leest in het *Journal de l'Ain* het volgende:
»Dezer dagen is te Geneve een nieuw dagblad ver-
schenen, onder den titel van *l'Eclaireur Suisse*, het-
welk het orgaan blijkt te zullen zijn van de verregaandste
democratie, en die, naar het ons toeschijnt, zich ten
doel heeft gesteld, het communisme te prediken. Alzoo
gaat men thans de *Revue* verreweg te boven, en dat
moest zoo zijn.

De *Eclaireur* zet, reeds in zijn eerste nommer, vrij
zonderlinge denkbeelden vooruit aangaande het gouverne-
ment, welks zamenstelling, volgens hem, van zeer weinig
beteekenis is, omdat het centraal bestuur niet meer den
eersten stap moet doen om hervormingen daar te stellen
noch om maatregelen, het beheer betreffende, te ne-
men. De *Eclaireur* kent aan de gemeenten het regt
toe van te regeren en den eersten stap te doen tot alle
nieuwe inrigtingen, welke de maatschappelijke vooruit-
gang verdert.

De laatste tijdingen uit Klein-Azië behelzen naar luid
van het *Journal de Constantinople* de volgende bijzonder-
heden aangaande den vreesselijken moord der Nestoriaan-
sche christenen. Het opperhoofd der Kurden, Bederhan
Bey, heeft aan het hoofd zijner benden eenen inval in de Nesto-
riaansche districten gedaan en de slagting van 1843 her-
nieuwd. Overal, waar zijne verwoestende horden zich
vertoonden, is hun weg door bloedvergieten en moord
gekenmerkt geworden, en na de plundering werd elk
dorp in brand gestoken. Drie uitgestrekte districten, welke
een aanzienlijk gedeelte uitmaken van het door de Nesto-
rianen bewoonde gebied, zijn in eene volslagen woestijn
veranderd. De divan heeft deze tijding met het diepste
leedwezen vernomen. Wie met den tegenwoordigen staat
van zaken in Kurdistan bekend is, zal inzien, dat Tayar
Pacha onder de bestaande omstandigheden geene expeditie
kon ondernemen om de Nestorianen aan gene zijde van
Mossul tegen de menigvuldige Kurdische opperhoofden te
beschermen. Overigens heeft Bederhan Bey thans het
masker afgeworpen en openlijk de banier des oproers op-
gestoken. Het bloed, waarmede hij zich bevlekt heeft,
vordert eene spoedige en schitterende voldoening, en reeds
houdt de Porte zich bezig met de middelen van te be-
reiden om het land van dezen booswicht te bevrijden.

ITALIE.

ROME, 19 Nov. Ik was goed onderrigt, toen ik u
meldde, dat de Kardinaal Lambruschini gelast was,
met den graaf Bludoff te onderhandelen. Een geleerd
geestelijke, die met de aangelegenheden van Rusland vol-
komen bekend is, is uitgenoodigd geworden, om aan deze
onderhandeling deel te nemen. De heer Bludoff vleit
zich, spoedig tot eene schikking te zullen komen, en
beeldt zich in, dat het eene zaak is, even eenvoudig
als een handelstractaat; dit is welligt eene zinsbegoochel-
ling, even als die van zijn voorganger, den heer Fuhrmann.
In elk geval zou er een middel zijn, om spoediger tot
eene eindschikking te komen dan graaf Bludoff zulks
vermoedt, namelijk, indien men de gekerkerde pries-
ters weder in vrijheid stelt, de op hooger last geslotene
kerkgebouwen weder opent, aan de voormalige ver-
eenigde Grieken weder de vrijheid laat van tot den
schoot der katholijke Kerk terug te keeren, en indien
men aan den H. Stoel inderdaad waardige personen voor-
stelt, om de bisschoppelijke zetels te vervullen.

Men weet te Rome, dat bij het nieuwe strafwetboek,
hetwelk in Rusland onlangs is afgekondigd, alle straffen
zijn verzacht, behalve die, welke op vadermoord en ker-
kelijke misdaden worden toegepast. De nieuwe gevol-
magtigde heeft niet zonder verbazing vernomen, dat
dit strafwetboek, hetwelk bij zijn vertrek uit Rusland
nog niet was afgekondigd, vóór zijne komst te Rome, aldaar
bekend was geworden, en hij vreest met regt, dat deze
omstandigheid een nadeeligen invloed zal uitoefenen op
de protestatiën, die hij in last had, uit naam van zijnen
Souverein aan den H. Stoel in te dienen.

Intusschen, wat er ook gebeuren moge, de Katho-
lijken moeten met eene volkomene gerustheid den uitslag
eener onderhandeling afwachten, welke Pius IX heeft
toevertrouwd aan mannen, die bekend zijn wegens hun-
nen ijver voor de belangen der Kerk en hunne wijze
vastberadenheid tegenover het Russisch gouvernement.

(Univers).

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

BEVALLEN (1 Dec.): A. E. van Genderen Stort, geb. Taap-
ken, D.

OVERLEDEN (28 Nov.): H. J. Brusse, Lz., 83 j — (29 Nov.):
Alida Haring, 58 j. — H. Leefkens, 23 j.

HANDELSBERIGTEN.

(PER OVERLAND-MAIL.)

BATAVIA, 1 October. De handel is in de laatste maand stil
geweest; door de slechts geringe verkoopen is er geen lust
iets van aanbelang in te slaan dan tot zeer lage prijzen; de
dagelijksche publieke venduties, waarop de goederen meestal
voor spotprijzen worden weg gegeven, bederven den handel al
meer en meer, en verpligten de beste huizen soms, wil men
niet met de goederen blijven zitten, ze tot verlaagde prijzen
van de hand te zetten. De *Lijnwaden* zijn verlaten, van de
meeste artikelen bestaat overvoer, enigen zelf zijn niet tot de
in Europa kostende prijzen te plaatsen; bij de Factory bestaan
aanzienlijke voorraden en slechts weinig koopers doen zich op;
doordien deze Goederen in de laatste tijden al minder en minder
zijn geworden, is het vertrouwen op de prijzen en alle spe-
culatiegeest verloren gegaan, zoodat er slechts voor de dage-
lijksche behoefte wordt omgezet. Hollandsche *Madapolloms*
werden gedaan: 5/4 Ongebleekt *f* 5½ a ¾, Wit *f* 6 a *f* 6¼;
6/4 Ongebleekt *f* 6½ a *f* 7, Wit *f* 7½ a ½; 7/4 Ongebleekt *f* 9
a ½, Wit *f* 10½ a *f* 11; 8/4 niets aan de markt. Hollandsch
Adrianopel Rood 5/4 *f* 18 a *f* 19; dito Rood en Zwart gedrukt
f 23; dito veelkleurig, mits geschikte patronen *f* 24 a ½. *Co-
tonetten* 5/4 Blaauw *f* 8 a *f* 9, Rood *f* 11 a ½; *Nikanas* 5/4 *f* 5
a *f* 6, *Sarongs* niet meer gewild, *Slendangs* *f* 40 per Corge
met eenige vraag, *Hoofddoeken* *f* 6½. Van *Wollen Manufac-
turen* is de markt mede ruim voorzien. *Polomieten* 4/4 *f* 90,
5/4 *f* 100 in entrepôt. *Lakens* ordinair *f* 3 a *f* 4, fijne *f* 5 a
f 7, pr. El. *Metalen*. In *IJzer* is weinig vraag, Zweedsch
f 12½, Engelsch *f* 7 per picol; *Bladkoper* geringe voorraad,
prijs *f* 110, die echter zal moeten rijzen, tenzij er binnen kort
aanzienlijke aanvoeren geschieden; *Staal* *f* 15 a *f* 16 per tobbe;
Lood, in blokken *f* 19, in rollen *f* 23; *IJzeren Spijkers* *f* 25
a *f* 29, *Koperen dito* *f* 110 a *f* 112 met weinig voorraad en goede
vraag.

Provisien, vooral Boter en Hammen overvoerd, en niet dan
tot verlies gevende prijzen te plaatsen. *Boter* *f* 6¾ à *f* 8 —
Kaas, Goudsche *f* 3¾ a *f* 4, Leijdsche *f* 3, Edammer *f* 1½
a *f* 2, met weinig goede kwaliteit ter markt; *Hammen*, in
goede kwaliteit *f* 5; *Meel*, Hollandsch *f* 32, 300 vaten Ame-
rikaansch à *f* 35 verkocht.

Dranken, Wijn en Genever sterk overvoerd en slechts moei-
jelijk te plaatsen, anders dan op vendutie. Eene lading *Wijn*,
direct van Bordeaux, is à *f* 45 tot *f* 55 verkocht; *Genever* *f* 7
à *f* 8 in entrepot; *Bier* van de Valk *f* 50 met veel vraag;
Olijfolie flaauw *f* 8 à 10 bij aanzienlijke voorraad.

Glas- en Aardewerk en Kramerijen, wegens de lage prijzen,
waarvoor die artikelen op vendutie van de hand gaan, zijn
verkoopen uit de hand niet te bewerkstelligen. *Spiegels* on-
verkoopbaar.

Verfwaren zijn op dit oogenblik weinig gezocht; *Lijnolie* *f* 4
à *f* 5 per pul, *f* 15 à *f* 16 per kelder.

Zeildoek weinig ter markt, Hollandsch *f* 48, — Russisch
f 44 à *f* 45, — Engelsch *f* 17 à 18, — *Ravensdoek* *f* 22, —
Carreldoek *f* 90 à 100. — *Papier* zeer gedrukt, *Propatria* *f* 5
à *f* 6, — *Post* *f* 6 a *f* 7 per riem, ten gevolge der enorme
voorraad.

In de Uitvoer-artikelen bestaat meerder levendigheid. Op
Koffij zijn aanzienlijke orders uit Frankrijk ontvangen, Java
geldt *f* 18 à ½, Sumatra *f* 12 à *f* 13; voor *Suiker* heeft de
Factorij de op avontuur uitgekomen Hollandsche schepen be-
vracht naar Cowes om order, op *Rijst* is van Holland eenige
bestelling, en de prijzen hooger. In alle andere uitvoerarti-
kelen is het stil; *Peper* is à *f* 12 gedaan; *Arak* wordt op *f* 45
gehouden; *Tabak* 1e soort *f* 340 à 380, 2e soort *f* 2,40 à 2,80
per kodie; *Indigo* 1e soort *f* 2,85 à *f* 3; *Banca-Tin* is veel
door de Factorij naar China afgescheept; *Huiden*. Buffel- *f* 2,
Koe- *f* 2,30 à *f* 2,40.

Vrachten. Er is gebrek aan scheepsgelegenheid, en echter
zijn, tengevolge der hooge prijzen van de meeste producten,
geen hooge vrachten te bedingen. Onder Nederl. vlag *f* 105
met 15°/₀, onder vreemde vlag £ 5.5 — Het schip *Koning
der Nederlanden*, kapt. T. W. Rotgers, van Amsterdam her-
waarts bestemd, is bij de Kleine Kombuis vastgeraakt; geen
menschenlevens zijn te betreuren, maar de lading is grooten-
deels geheel bedorven alhier aangebragt. Het schip is op ven-
dutie voor 11/m. verkocht; het gouvernement had zich tot de
overname a 15/m. verbonden van de helft van een droog dok,
in dezen bodem geladen, en waarvan de andere helft met het
schip *Prins Frederik der Nederlanden* alhier is aangekomen;
doch op den dag der verkoop (voor of na de koop was geslo-
ten, is niet te bepalen), is het schip losgeraakt, en den vol-
genden morgen Anjer gepasseerd, echter met zoo een vaart,
dat het niet te stuiten was. Ten wiens laste die schade nu
zal komen?

Wisselcours op Nederland 95°/₀, op Engeland *f* 13 per £
sterling. Bedrag der in deze maand afgegevene gouvernements-
wissels 270/m.

AMSTERDAM, 2 December.

De aangekondigde veiling van 12,200 doozen Smirna Vijgen
en 300 dito Sultans Rozijn, is onbepaald uitgesteld.

Tarwe 130 ℔ n. Gron. *f* 342; 128 ℔ dito *f* 337; 123 ℔ n.
Vries. *f* 330; 123 ℔ dito Smet *f* 317.

Rogge 122 ℔ Pruiss. *f* 282, 284; 118 ℔ dito *f* 272.

Garst 114 ℔ p. j. Deensche *f* 190; 113 ℔ p. Rost. *f* 195;
112 ℔ o. dito *f* 186.

Haver 82 ℔ fijne *f* 156.

Lijnzaad, een doen. Koningsb. 110 ℔ *f* 245; Tangarok *f* 325.
Raapolie per 6/w. *f* 35½; Vliegend 34½; primo Mei 34; Dec. 34.
Lijnolie per 6/w. *f* 32; Vliegend 31, ¼: *Hennipolie* per 6/w.
f 35; Vliegend 34. *Raapkoeken* 1040 *f* 70, 72. *Lijnkoeken*
(harde) 104 *f* 10, 12.

ROTTERDAM, 1 December. De heden geveilde 381 en 61 bn.
W. Ind. Koffij, alle min of meer beschadigd, zijn verkocht als
volgt: kav. 1 à 6 tot 23½ c. entr.; kav. 7 à 13 tot 22½ c.
entr.; kav. 14 tot 24½ c. entr. en kav. 15 tot 24 c. entr.

Aanvoeren, verkoopen en voorraden van KOFFIJ,
THEE, RIJST en PEPER, te Rotterdam.

ARTIKELEN.		Aanvoer in Nov. 1846.	Verk. in Nov. 1846.	Voorr. op 1 Dec. 1846.
Koffij, O. Ind.	balen	23350	5990	206850
» W. »	»	4200	3330	2200
Thee	¼ kist.	4900	—	8200
Rijst, O. Ind.	balen	750	2900	11000
» Carolina	vaten	100	—	650
Peper	balen	50	—	2800

Aanvoeren, verkoopen en voorraad van TABAK, te
Rotterdam en Amsterdam.

SOORTEN.		Aanvoer in Nov. 1846. Rott.	Amst.	Verk. in Nov. 1846. Rott.	Amst.	Voorr. op 1 Dec. 1846. Rott.	Amst.
Maryland	vaten	1682	2780	2204	929	3430	4067
Virginie	»	—	—	341	—	3889	1825
Kentucky	»	20	—	—	137	868	2122
Steelen	»	210	16	250	—	10	30
Java	pakk.	—	2235	691	6821	357	8573
Portorico	»	—	—	—	—	—	—

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

1 DEC.		gebl.	2 DEC. 4½ u.		gebl.
Nederl., Werkel. Sch.	à 2½ pCt.	59½	59	à 59½	59½
Dito Dito	3 »	71½	71½	» 71⅝	71⅝
Dito Dito op reso.	3 »	71 7/16	71⅛	» 71⅜	71⅜
Dito Dito	4 »	92	92½	» 92½	92½
O. I. Leening	4 »	91⅞	92	»	
Amortis. Syndic.	4½ »			»	
Dito Dito	3½ »	87⅝	87⅝	»	
Handel-Maatschappij	4½ »	175	175½	» 176¼	176¼
Haarlemmermeer	5 »			»	
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ »	106⅝	106⅞	»	
Aand. Holl. S. M.	»			»	
Belgie	4½ »			»	
Dito	2½ »			»	
Dito bij Rotschild	2½ »			»	
Spanje, L. bij Ard. van 85 £	5 »	22⅛	21⅞	» 21 15/16	
Dito bij Dito onb. st.	5 »	21 15/16	20 15/16	» 21 1/16	
Dito	3 »		38	»	
Dito Binnenl. à 6 m.	3 »	32⅝	32 1/16	» 32 1/16	32 1/16
Coupons Ardoins	»	18⅞	18½	» 18¾	
Passive	»	5⅞	5⅞	» 6	
Deferred	»			»	
Fransche Uitgest.	»	6 7/16	6 7/16	» 6½	
Portugal, te Londen	5 »	40½	40½	»	
Dito Dito	4 »	39¼	39⅛	» 39¾	39 5/16
Dito Binnenl. à 1 Conte	5 »	40½		»	
Rusl. Ob. H. 1798 en 1816	5 »	104⅞	104⅝	»	
Dito Dito 1828 en 1829	5 »	104⅝	104⅞	»	
Ct. b. d. 1831 en 1833	5 »		96¼	»	
Dito bij Hope	4 »	88¾	88½	» 88 11/16	
Dito bij Stieglitz en C°.	5 »	87⅞	87⅞	»	
Cert. te Hamburg	5 »	101⅛		»	
Inschrijving in Assignat.	6 »	67	66⅞	»	
Cert. van Dito	6 »		68⅛	»	
Polen, Certific.	4 »			»	
Dito Aand. met Loten fl 300	f			»	
Dito Dito fl 500	»			»	
Amerika, Phil. Bank	6 pCt.			»	
Dito	5 »			»	
Dito Bank-Actiën			4½	»	

Oostenrijk, Metalliek 5 pCt. 104⅝; Braz. 5 pCt 88½.
Oost., Met. 5 pCt. 104⅝; Braz. 5 pCt. 88½; Peru 20⅝; Gren. 22.
Wissel-Disconto 4 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 35⅛; Zigt dito 35½; 2/m. Londen 11.95,
Zigt Londen 12.02½; 3/m. Lisbon. 41⅞; 3/m. Porto 41⅝; 2/m.
Petersb 1.89.

INGEZONDEN STUKKEN.

Wij zijn verzocht het volgende eene plaats te verlee-
nen, dat wij aan de aandacht onzer Katholijke lezers
aanbevelen.

Aan de Redactie van de Tijd.

In de stad Aulich bevindt zich een groot aantal onbemiddelde en behoeftige Katholijken. Gelegen in het midden der aan Nederland grenzende provincie Oost-Vriesland, op ongeveer zes uren afstands van Norden en Emden, de naastbijgelegene plaatsen, die eene R. K. kerk en Pastoor bezitten, heeft echter Aulich zelve noch kerkgebouw, noch Herder, en hare Katholijke inwoner moeten eene reis van minstens twaalf uren afleggen, indien zij eenige godsdienstoefening willen bijwonen. Behalve dit, kan aan de godsdienstige opvoeding der kinderen niet de behoorlijke zorg worden besteed, de zedelijke toestand der geloovigen moet door gemis van kerk en Pastoor, als van zelf veel te wenschen overlaten en dikwijls moeten de stervenden zich beroofd zien van de laatste troostmiddelen der godsdienst.

De Hoogwaardige Heer Carolus Antonius Lupke, Bisschop te Osnabruck, diep begaan met den ongelukkigen toestand, waarin het zielenheil van een gedeelte der aan zijne zorg toevertrouwde kudde verkeert, is reeds sedert lang bedacht geweest, om in de bestaande behoefte te voorzien, en het is Zijn Hoog Eerw. mogen gelukken eene som bijeen te verzamelen, waarvoor te Aulich eene plaats ter opbouwing eener kerk en pastorij geschikt, is aangekocht en betaald geworden.

Maar verder hebben de ijverige pogingen zich niet kunnen uitstrekken. Het schijnt Zijn Hoog Eerw. onmogelijk, om in zijn bisdom de middelen bijeen te brengen, waarvoor eene kleine kerk en pastorij zouden kunnen opgetrokken worden.

Het is daarom, dat Zijn Hoog Eerw., na ten zijnent gedaan te hebben, wat hij vermogt, het thans waagt, een beroep te doen op de wel bekende mildadigheid zijner geloofsgenooten in het aangrenzend Nederland, en dat hij den ondergeteekende Deken en Pastoor te Norden met het ontvangen van liefdegiften tot dat doel heeft willen belasten.

Katholijken van Nederland! Het is ons niet onbekend, dat ook door u op eigen grond in vele behoeften ter instandhouding en luister der u zoo dierbare godsdienst moet voorzien worden, en zonder eene dringende noodzakelijkheid zouden wij ons niet tot u gewend hebben. Was het om een prachtig kerkgebouw op te rigten, of eene reeds bestaande kerk op te luisteren, wij zouden uwe liefdegiften niet hebben durven vragen; maar het is ons slechts te doen om een nederig kerkje met woonplaats voor eenen Pastoor te kunnen bouwen in eene stad waar er geene is en echter de behoefte zoo groot wordt, dat geen Katholijk hart er ongevoelig voor blijven kan. Bereids is reeds bij ons het mogelijke ter voltrekking van het godvruchtig doel bijgedragen; maar zonder hulp van elders zouden wij het onder vertrouwen op God begonnen werk met droefheid onvoltooid moeten zien blijven.

De God van alle zegeningen, die rijke belooningen geeft zelfs aan de ligchamelijke aalmoes, zoodat Hij ze beschouwen en vergelden zal als aan Hem zelven bewezen, zal ongetwijfeld de liefdegiften van Neêrlands Katholijken voor het geestelijk welzijn der hulpbehoevende geloofsbroeders te Aulich geschonken, niet onbeloond doen blijven. *De R. K. Deken en Pastoor te Norden*,

AMSTERDAM, H. LACKMANN.
3 December 1846.

Wij wenschen, dat de Katholijken van Nederland, zooveel hun mogelijk is, zullen bijdragen tot den opbouw dier zoo benoodigde Kerk in Aulich, en de pogingen zullen ondersteunen van den verdienstelijken man, den zeer Eerw. pastoor en deken van Norden, die zich bereidwillig belast heeft met de taak, om de liefdegiften, voor eene Kerk, welke niet de zijne is, in te zamelen, en die zich daarom bij milde gevers zal aanmelden.

MENGELWERK.

(Vervolg der mededeelingen aan den Heer N. N., in antwoord op zijne vraag: »of onze letterkunde tegenwoordig nog eenig belangrijk nieuws oplevert?")

Het is een sophisme, dat de beoefening der letteren, in het algemeen genomen, troost en bemoediging geeft in tegenspoed. Dit mag hoogstens waar zijn met betrekking tot die bevoorregten, welke het vermogen hebben, de werkelijkheid voor eene wijle te kunnen vergeten, en los van al het aardsche, naar het hoogere heen te blikken, en de zaligheid van den hemel hier reeds vóór te gevoelen: met dit vermogen evenwel zijn slechts weinigen beweldadigd. Die pijnlijk wordt aangedaan door de kwellingen, welke het tegenwoordig oogenblik oplevert — kwellingen, die niet toevallig zijn of spoedig voorbijgaande, maar de noodzakelijke gevolgen van vroeger gestelde oorzaken, en met welke niet een enkele zwaartillende, maar het gansche land gefolterd wordt; — die bekommerd is om het *heden*, en beangstigd om de onzekerheid van het *morgen*, tot diens opbeuring voorwaar wordt iets anders, iets meer positiefs vorderd, dan de stillende invloed der letteren. Van die zijde beschouwd, heeft het dan ook niets bevreemdends in, ons volk, aan wiens welvaart en geluk nog al iets ontbreekt, en dat in onrustige spanning de toekomst verbeidt, zoo onverschillig te zien voor de voortbrengselen onzer Letterkunde. Deze toch zijn voor het volk zonder zalving der dagelijks gevoelde kwellingen, en zonder geruststellende vooruitzigten voor de toekomst, naar welke beide middelen van heil alleen het volk de handen heen houdt gestrekt; en dat het deze met gretigheid zoekt in de politische beschouwingen van den dag, duidt aan, van welke zijde het uitkomst verwacht.

De onverschilligheid des volks voor de vruchten onzer letterkunde is dus gemakkelijk te verklaren. Eene andere vraag echter is het, of die onverschilligheid evenzeer zou waargenomen worden, indien deze vruchten het volk een ander voedsel aanboden? Indien bijv. onze letterkundigen zich gemengd hadden in het gewoel, indien zij het feit der heerschende dofheid, flaauwhartigheid en lusteloosheid hunner beschouwing hadden waardig gekeurd; indien zij, in zich zelven wedergekeerd, daarvan de oorzaken hadden opgespoord, — en in de gemoedstemming, welke door deze nasporingen zou zijn opgewekt, met scherpzinnigheid het bestaande kwaad hadden aangewezen, en het met eene heilige verontwaardiging hadden aan de kaak gesteld, tevens met den gloed eener edele, eener liefderijke ziel den weg aanwijzende tot zijn herstel; — of indien zij in onze dagen van koele waarneming en redenering, het intuitief vermogen van den dichterlijkee geestdrift behouden, en den blik des volks gerigt hadden op het schouwspel eener toekomst, waarin de tegenwoordige spanning en onrust zou zijn opgelost en bevrediging gevonden werd der thans zoo smartelijk teleurgestelde wenschen en behoeften: — indien onze letterkundigen, óf den geessel der satyre hadden aangegrepen óf met den fakkel des geloofs den achtergrond van het tooneel hadden verlicht, — zou ook dan nog het volk voor hunne werken onverschillig zijn gebleven? Onmogelijk, dit te veronderstellen! onmogelijk, het te veronderstellen, daar zulke werken bevrediging zouden schenken voor zijne tweeërlei behoefte aan klagte en hoop!

Had het nu zoo veel moeite in voor onze litteratoren tot het onderzoek te komen, bij welke beoefening der letteren hunne taal weêrklank zou ontmoet hebben bij het volk, en te ontdekken, dat in eene zich ontbindende en tot een nieuw leven ontwakende maatschappij, hunne stem om gehoord te worden, èn de scherpsnijdende taal der satyre, èn levenwekkende woorden van hoop en bemoediging moest verkondigen? 't Schijnt mij onbegrijpelijk, dat hun deze waarheid niet opviel, te meer nog, daar alle tijdvakken van overgang in de geschiedenis eene *analogue* beoefening der letteren herinneren. En zoo ik deze nalatigheid van de zijde der letterkundigen verstaan wil, dan kan ik niet anders, dan bij hen eene groote mate van ingenomenheid met zich zelven als grond dier nalatigheid aannemen, of eene nog wanhopiger voorstelling van de toekomst onzer natie, dan mij met de waarheid schijnt overeen te komen; — eene groote mate van ingenomenheid met zichzelven, die hen de ontleding en de reproductie der bewegingen van hun inwendig leven belangrijker doet achten, dan de waarneming der verschijnselen, waardoor het leven onzer maatschappij zich kenmerkt; eene zoo wanhopige voorstelling van de toekomst onzer natie, dat er aan geen herstel of wederopwekking der verloren geestkracht meer te denken valt, maar slechts een steeds dieper en dieper wegzinken kan verwacht worden.

Welke oorzaak intusschen deze nalatigheid ook moge hebben, — genoeg, maar te bejammeren is het! dat zij bestaat, en dat die enkelen onzer letterkundigen, welke de billijkheid vordert als uitzonderingen te erkennen op dat aantal schrijvers, wien de behoefte onzes tijds verborgen blijkt, om verschillende redenen, te weinig tot het volk zijn doorgedrongen, om diens zin voor onze letteren te herlevendigen. Noch aan Potgieter, noch aan S. J. van den Bergh, die in krachtige taal eene meesterlijke gave van waarneming van het tegenwoordig oogenblik hebben aan den dag gelegd; noch aan Broere, noch aan ten Kate, noch aan Alberdingk Thijm, wier zangen, levendiger dan elke andere, de ziel naar hooger verheffen en eene voorsmaak geven van het genot der toekomende gelukzaligheid, wordt, om redenen, welke ik later eens met u hoop te bespreken, door het volk regt gedaan. Voor het oogenblik volsta dit: dat hun arbeid te zeer opgewogen wordt door het flaauwe, het middelmatige, het karakterlooze, om door het volk onderscheiden te worden als voortreffelijk, gelijk hij verdient.

»Of, alzoo, onze letterkunde tegenwoordig nog eenig belangrijks nieuws oplevert?" Gij, zelf moogt thans op uwe vraag het antwoord geven! En, om mijne vrij uitgebreide mededeelingen, welke ik hoop dat u niet langwijlig mogen zijn toegeschenen, te besluiten: zoo lang het nationaal gevoel blijft sluimeren; zoo lang vreemde invloed het overblijfsel onzer vroegere kracht naar het leven staat, en eene vrije ontwikkeling van onzen eigen aanleg zoekt te verdringen; zoo lang de kritiek niet wordt, wat zij behoort te zijn, levenwekkend, ontwikkelend, vormend, — zoo lang valt er aan haar herstel niet te denken. 't Moog dra verkeeren, verzuchten wij, wenschen wij uit 's harten grond! En hiermede vaarwel! R.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 30 November, in het O. Z. Heeren Logement.

No. 1. Een Huis en Erve, Keizersgracht, No. 6284; *f* 10,550, — *f* 1800. S. J. de Flines.

2. Eene Grafstede in de N. Z Kapel, No. 340; *f* 65. P. D. Lusink, Jr.

3. Een Huis en Erve, Prinsengracht, No. 6309; *f* 2500 J. Minne. } en *f* 125. P. Baaij.

4. Een Huis en Erve, Raamstraat, No 6392; *f* 1150, — *f* 3. J. van Duuren. }

5. Een Huis, met Boven- en Benedenwoningen en Erve, Buiten-Brouwerstraat, No. 5666; *f* 2075, — *f* 30 F. Reijsenbach.

6. Een Huis, met Benedenwoning en Erve, Romeins-Armsteeg, No. 4932; *f* 950. F. Reijsenbach.

7. Een Huis, Tuin en Erve, met Bovenwoningen, Lindengracht, No. 6008; *f* 1775, — *f* 7. Opgehouden.

8. Twee Huizen, met Bovenwoningen en Erven, Palmstraat, No. 1033; *f* 1600, — *f* 200. R. W. Hartgerink.

9. Een Huis, Achterhuis en Erve, 2de Goudsbloemdwarsstraat, No. 318; *f* 2000, — *f* 800. Opgehouden.

10. Een Loods en Erve, Karthuizersstraat, No. 5293; *f* 600, — *f* 25. Opgehouden.

12. Een Huis, Tuin, Plaats en Erve, met Bovenwoningen, Lindenstraat, No. 5827; *f* 1875, — *f* 9. J. Helt.

13. Een Huis, Achterhuis en Erve, Bloemstraat, No. 2616; *f* 1125, — *f* 50. J. Helt.

14. Een Huis, Plaats, Achterhuis, Bovenwoningen en Erve, Nieuwe Leliestraat, No. 31 en 3.; *f* 2800. G. van Heerde.

15. Een Huis, Bovenwoningen, Achterhuis, Plaats en Erve, Wijngaardstraat, No. 71; *f* 2150. Opgehouden.

16 Een Huis en Erve, met Benedenwoning, Kleine Wittenburgerstraat, No. 878; *f* 775, — *f* 30. G. van der Weijden, Jr.

17. Een Huis, met Benedenwoning, Tuin en Erve, Reguliersgracht, No. 5131; *f* 1800. Opgehouden.

18. Een Huis, Achterhuis, Pakkelders, Bovenwoningen en Erve, Keizerstraat, No. 5433; *f* 1775, — *f* 30. H. J. Damen.

19. Een Huis en Erve, met Boven- en Benedenwoningen, Brouwersgracht, No. 5576; *f* 1000. Opgehouden.

20 Een Huis en Erve, met Bovenwoning, Egelantierstraat, No. 5984; *f* 230. Opgehouden.

21. Een Huis, met Bovenwoning en Erve, 3de Egelantiersdwarsstraat, No. 4268; *f* 725, — *f* 125. R. W. Hartgerink.

22. Een Huis en Erve, 2de Laurierdwarsstraat, No. 1667; *f* 625. R. W. Hartgerink.

23 Een Huis, met Onderwoning en Erve, Lijnbaansgracht, No. 5286; *f* 400. H. Geijzelaar. } en *f* 100 J. Feije.

24. Een Huis, met Onderwoning en Erve, Lijnbaansgracht, No. 5287; *f* 490 H. Geijzelaar. }

25. Een Fabrijk Gebouw, met Paardenstalling en dubbel Erf, Weesperstraat, No. 6356 en 6357; *f* 3975, — *f* 25. Opgehouden.

26. Een Huis en Erve, eerste Boomdwarsstraat, No. 5277; *f* 410. F. Reijsenbach. (NB. No. 11 is niet geveild.)

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever